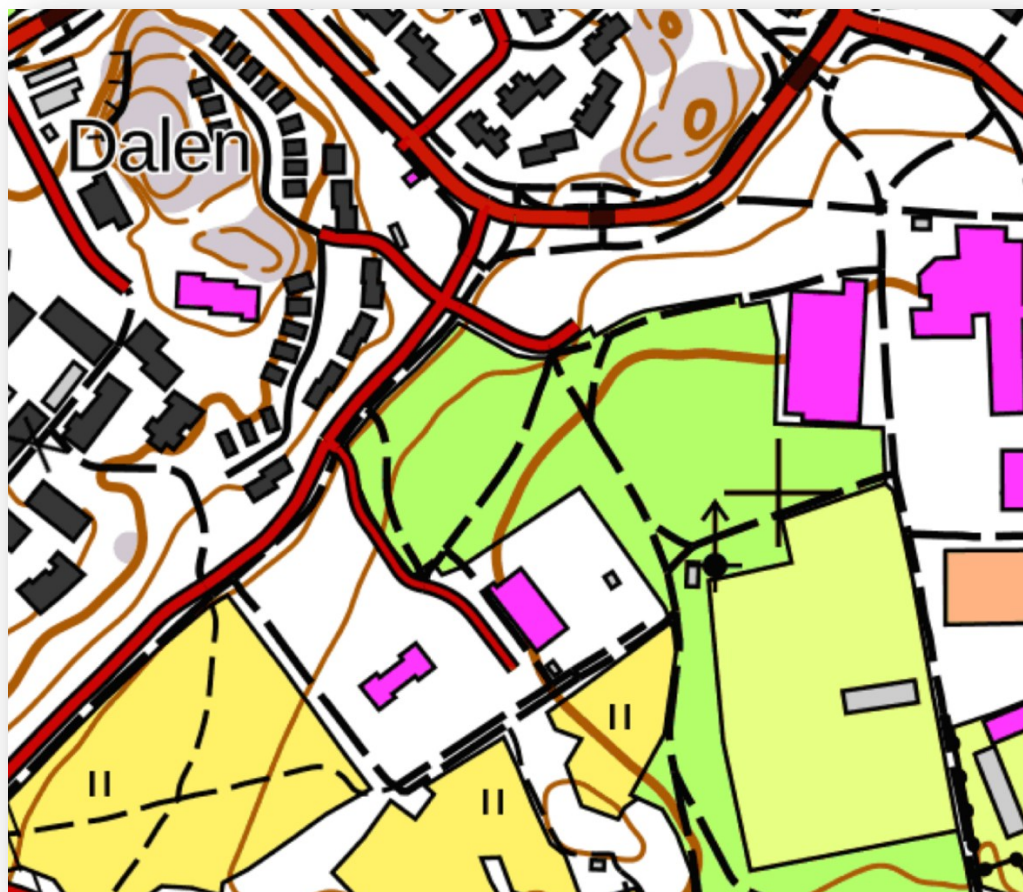

Vantaan Hevoshaan luontoselvitykset vuonna 2025

Pertti Koskimies, Minna Viljamaa & Ville Vasko

Faunatican raportteja 163/2025

Päiväys: 10.2.2026
Kirjoittajat: Pertti Koskimies, Minna Viljamaa & Ville Vasko

Valokuvat: © 2025 / Faunatica Oy
Karttakuvat: © 2025 / Faunatica Oy
Pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos

Espoo 2026

Suosittellemme viittaamaan tähän raporttiin seuraavasti:

Koskimies, P., Viljamaa, M. & Vasko, V. 2026: Vantaan Hevoshaan luontoselvitykset vuonna 2025. – Faunatican raportteja 163/2025. 16 s.

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ.....	3
1. JOHDANTO	4
2. TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU	6
2.1. Lepakot.....	6
2.2. Pesimälinnusto.....	7
2.2.1 Tavoitteet.....	7
2.2.2. Pesimälintulajisto	7
2.2.3. Silmälläpidettävät lajit	7
2.2.4. Muut erityisesti huomioon otettavat lajit	8
3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET	11
3.1. Lepakot.....	11
3.2. Pesimälinnusto.....	11
4. KIRJALLISUUS	12
LIITE 1. MENETELMÄKUVAUS	14

Tiivistelmä

Faunatica Oy teki kesällä 2025 lepakko- ja pesimälinnustoselvitykset Vantaan kaupungin toimeksiannosta Hevoshaan alueella asemakaavoitusta varten.

Alueelta ei rajattu lepakoiden käyttämiä alueita, eikä siellä sijaitse lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Selvityksessä ei tehty yhtään havaintoa lepakoista selvitysalueen rajojen sisäpuolella.

Hevoshaan selvitysalueella havaittiin seitsemän erityisesti huomioitavaa lintulajia vuonna 2025. Näiden lajien yhteenlaskettu reviirimäärä oli kahdeksaan. Suojeluluokkiin kuuluvia lajeja oli kolme ja jokaisella niistä yksi reviiri. Suomessa silmälläpidettäviksi luokitelluista lajeista selvitysalueella havaittiin *harakka*, *pensaskerttu* ja *västäräkki*. Koko maassa tai lounaisen rannikkomaan hemiboreaalaisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaisiksi luokiteltuja lajeja ei ollut, ei myöskään EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja eikä Suomen aiempia vastuulajeja. Muita huomionarvoisia, elinympäristövalinnassaan vaateliaita, vähälukuisia tai taantuvia lajeja oli neljä: *hemppo*, *mustapääkerttu*, *satakieli* ja *tikli*. Selvitysalueella ei ole erityisen arvokkaita eikä sellaisia elinympäristöjä, joita ei olisi yleisesti saatavilla lähiseudulla.

1. Johdanto

Vantaan Hakunilassa, Hevoshaan alueella valmistellaan asemakaavaa. Kaava-alueen pinta-ala on n. 5,5 hehtaaria (kuva 1). Faunatica Oy teki alueen asemakaavoitusta varten lepakko- ja pesimälinnustoselvitykset vuonna 2025 Vantaan kaupungin toimeksiannosta.

Lepakkoselvityksen tavoitteena oli

- Alueen lepakkolajiston selvittäminen
- Lepakoille tärkeiden ruokailualueiden ja siirtymäreittien selvittäminen
- Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvittäminen (EU:n luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitetut säännöllisesti käytössä olevat paikat).

Alueiden arvo lepakoille on luokiteltu seuraavia periaatteita noudattaen:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti. Maankäytössä suositellaan huomioitavaksi alueen arvo lepakoille (EUROBATS-sopimus). Kyseiset alueet eivät kuitenkaan ole luonnonsuojelulain perusteella suojeltuja.

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.

Selvitys toteutettiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2023) suositusten mukaisesti. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla.

Linnustoselvityksen tavoitteena oli arvioida selvitysalueen pesimälinnuston suojeluarvoa. Lähtökohtaisesti siihen vaikuttavat etenkin:

- Valtakunnallisesti uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi luokitellut lajit (Lehikoinen ym. 2019)
- Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteessä I luetellut lajit (Ympäristöministeriö 2016)
- Alueellisesti uhanalaiset lajit (Suomen ympäristökeskus 2021)
- Elinympäristövaatimuksiltaan vaateliaat, voimakkaasti taantuvat tai koko Etelä-Suomessa harvalukuiset lajit.

Viimeiseen ryhmään kuuluu myös joitakin sellaisia lintulajeja, jotka on luokiteltu uhanalaisiksi edellisissä, vuosien 2010 ja 2015 uhanalaisten lajien luokituksissa (Rassi ym. 2010, Tiainen ym. 2016). Näiden lajiryhmien lajit ovat Suomessa pääsääntöisesti ainakin melko harvalukuisia. Lisäksi muistiin merkittiin, mitä muita lajeja alueella esiintyy linnuston yleispiirteiden luonnehtimiseksi.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja raja (punainen viiva).

2. Tulokset ja niiden tarkastelu

2.1. Lepakot

Selvityksessä havaittiin vain pohjanlepakoita (*Eptesicus nilssonii*) ja niistäkin havaintoja tehtiin ainoastaan selvitysalueen ulkopuolella (kuva 2).

Pohjanlepakko on Suomen yleisin lepakkolaji, joka esiintyy monenlaisissa ympäristöissä, ja sitä tavataan tyypillisesti myös melko urbaaneilla ja puistomaisilla alueilla.

Aktiivikartoituksessa havaittiin pohjanlepakko kesäkuun käynnillä selvitysalueen ulkopuolella lounaassa, Hevoshaantien yllä katuvalojen tuntumassa. Myös heinäkuun selvityskerralla lähes samassa paikassa havaittiin pohjanleppakkoyksilö. Lisäksi heinäkuussa havaittiin pohjanlepakko hiekkatien yllä, selvitysalueen ulkopuolella koillisessa.

Kuva 2. Lepakkohavainnot aktiivikartoituksessa. Selvitysalueen keskellä sijaitseva koulurakennus ei näy vielä tässä Maanmittauslaitoksen ilmakuvassa.

2.2. Pesimälinnusto

2.2.1 Tavoitteet

2.2.2. Pesimälintulajisto

Hevoshaan selvitysalueella havaittiin seitsemän erityisesti huomioitavaa lintulajia vuonna 2025 (taulukko 1). Näiden lajien yhteenlaskettu reviirimäärä oli kahdeksan. Suojeluluokkiin kuuluvia lajeja oli kolme ja jokaisella niistä yksi reviiri.

Suomessa silmälläpidettäviksi luokitelluista lajeista selvitysalueella havaittiin *harakka*, *pensaskerttu* ja *västäräkki*. Koko maassa tai lounaisen rannikkomaan hemiborealisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaisiksi luokiteltuja lajeja ei ollut, ei myöskään EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja eikä Suomen aiempia vastuulajeja. Muita huomionarvoisia, elinympäristövalinnassaan vaateliaita, vähälukuisia tai taantuvia lajeja oli neljä: *hemppo*, *mustapääkerttu*, *satakieli* ja *tikli*.

Muistiin merkittiin myös kaikki muut alueella pesiviksi tulkitut 12 lajia, jotka ovat aakkosjärjestyksessä *hernekerttu*, *keltasirkku*, *kottarainen*, *käpytikka*, *lehtokerttu*, *mustarastas*, *peippo*, *punarinta*, *räkättirastas*, *sepelkyyhky*, *sinitiainen* ja *talitiainen*. Nämä lajit kuuluvat metsien ja asutus- ja viljelymaiden yleisimpiin ja runsaimpiin pesimälintulajeihin Etelä-Suomessa (Väisänen ym. 1998, Koskimies 2025). Kaikkiaan vuonna 2025 pesiviksi tulkittuja lajeja havaittiin selvitysalueella 19. Lisäksi alueen nurmikoilla kävi ruokailemassa muutamia muualla pesineitä kalalokkeja, naakkoja ja variksisia.

Vuoden 2025 erityisesti huomioon otettavat seitsemän lajia on esitelty seuraavassa suojeluluokittain aakkosjärjestyksessä. Suojeluluokat ja reviirimäärät käyvät ilmi myös taulukosta 1 ja reviirien sijainti kuvasta 3. Tiedot elinympäristöistä, esiintymisestä Suomessa ja elintavoista perustuvat Koskimiehen (2025) käsikirjaan.

2.2.3. Silmälläpidettävät lajit

Harakka (NT) pesi selvitysalueen eteläreunan lehtimetsikössä. Harakalle sopivia pesä- ja ruokailupaikkoja on niin puistoissa ja puistikoissa kuin pihapiireissä ja pellon- ja muiden aukeiden laitamilla. Harakat pesivät mieluiten tuuheissa havupuissa, suojaississa kuusi- tai muissa tiheissä ja korkeissa aidoissa sekä muunkinlaisissa tiheiköissä. Linnut ruokailevat lähistön nurmikoilla, viljely- ja muilla avomailla. Harakka pesii koko Suomessa mutta vain asutuilla seuduilla. Harakan kanta on taantunut 1980-luvun alusta 40 % tuntemattomasta syystä, minkä vuoksi laji luokiteltiin silmälläpidettäväksi vuonna 2019, vaikka se onkin yhä hyvin yleinen. Harakoita pesii Suomessa 150 000–200 000 paria, ja linnut elävät samalla paikalla vuoden ympäri.

Pensaskerttu (NT) lauloi alueen etelärajalla niitynreunan pensaikossa. Pensaskertulle sopivia pesimäympäristöjä on eniten ojan- ja tienvarsilla sekä niityillä, hakkuuaukoilla ja rantaluhdilla, joilla kasvaa rehevää aluskasvillisuutta ja harvahkoa pensaikkaa. Etelä- ja Keski-Suomen pesimäkanta on arvioitu 250 000–400 000 pariksi, ja se on taantunut 1980-

luvun alun jälkeen 40 % todennäköisesti muuton- ja talviaikaisten elinolojen huonontumisen vuoksi. Pensaskertut talvehtivat Saharan eteläpuolella Afrikassa.

Västäräkki (NT) havaittiin yhdellä reviirillä selvitysalueen itäosan rakennusten ympäristössä. Västäräkki pesii kaikenlaisilla avomailla ja rannoilla, joilla on lyhytkasvisia tai paljaita ruokailupaikkoja sekä kiven- ja kallionkoloja, maaonkaloita tai rakennuksia ja rakennelmia pesäpaikoiksi. Laji on sopeutunut elämään myös tiiviisti rakennetuissa ympäristöissä, joissa se etsii ruokaa kadulta, paikoitusalueilta, toreilta, pysäköintialueilta ja muilta kasvittomilta tai niukkakasvisilta aukeilta. Västäräkki kuuluu Suomen yleisimpiin pesimälintuihin ja on vähentymisestäään huolimatta edelleen runsaslukuinen koko maassa. Suomen pesimäkannaksi on arvioitu 300 000–500 000 paria, mutta kokonaiskanta on pienentynyt 1980-luvun alusta 40 % tuntemattomasta syystä, todennäköisesti talviolojen heikennyttä Välimeren maissa.

2.2.4. Muut erityisesti huomioon otettavat lajit

Muista kuudesta erityisesti huomioon otettavasta lajista mustapääkerttu pesii lehdoissa ja lehtipuuvaltaisissa sekametsissä ja satakieli korkeissa ja tuuheissa pensaikoissa ja lehdonreunoissa erilaisten avomaiden reunoilla. Hemppo ja tikli elävät viljely- ja asutusseuduilla ja niiden laitamilla, joilta löytyy puistomaisia metsiköitä, metsänreunoja, puukujanteita ja tiheitä pensaikkoja pesäpaikoiksi sekä rikkaruohostoja ruokailupaikoiksi.

Hemppoja pesi yksi pari selvitysalueen kaakkoisosassa. Laji suosii elinympäristönään niittyjen, pellonreunojen, tienvarsien, teollisuus- ja asuinalueiden ja muiden puoliavointen maiden katajikkoja ja pensaikkoja. Maamme pesimäkannaksi on arvioitu 25 000–40 000 paria, mikä on viidenneksen enemmän kuin 40 vuotta sitten. Hempot talvehtivat Keski- ja Etelä-Euroopassa.

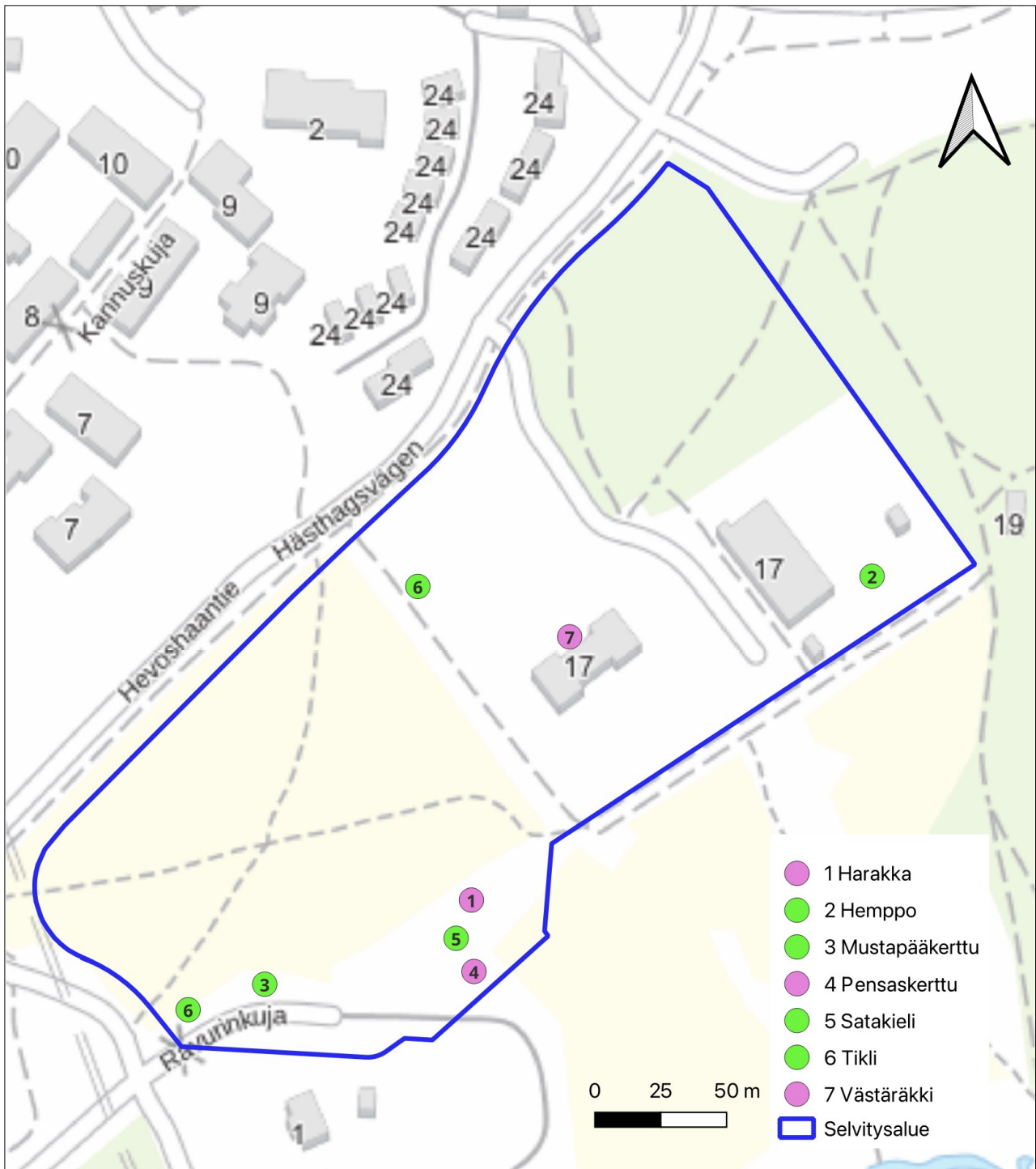
Mustapääkerttu lauloi alueen lounaisnurkassa pellonreunametsikössä. Pesimäkannaksi on Etelä- ja Keski-Suomen lehdoissa ja lehtomaisissa sekametsissä arvioitu 70 000–100 000 paria, mikä on yli kolminkertaisesti enemmän kuin 40 vuotta sitten. Koiraita voi laulaa lähellä toisiaan, koska reviiri on pienialainen. Laji talvehtii Afrikan itäosissa.

Satakieli lauloi alueen etelärajalla niitynlaidalla. Satakieli pesii tuuheissa pensaikoissa, nuorissa ja matalissa pikku lehtimetsiköissä ja lehdonreunoissa avomaiden tuntumassa. Lajille sopivia elinympäristöjä löytyy useimmiten pensoittuneilta niityiltä, pellonlaidoilta ja tienvarsilta sekä rakentamattomilta joutomailta. Suomessa pesivä kanta on arvioitu 15 000–25 000 pariksi, kuten myös 40 vuotta sitten. Satakielet talvehtivat Afrikan itäosissa.

Tikli lauloi kahdella reviirillä selvitysalueen länsipuoliskon niitynlaidoilla, toinen niityn lounais- ja toinen koillisnurkassa. Tiklit suosivat asutusalueilla puistoja ja puistikoita sekä isoja lehtipuita kasvavia kadunvarsia, pihapiirejä, puutarhoja ja hautausmaita, maaseudulla kartanoiden pihapiirejä ja viljelysten puoliavoimia laitamia. Lähellä on lisäksi oltava ruokailupaikoiksi sopivia rikkaruohoja kasvavia avomaita. Tiklejä pesii Etelä- ja Länsi-Suomen taajamissa ja viljelyseuduilla arviolta 15 000–30 000 paria. Kanta on viisinkertainen 40 vuoden takaiseen kantaan verrattuna.

Taulukko 1. Vantaan Hevoshaan selvitysalueella pesimäkaudella 2025 pesineet erityisesti huomioon otettavat lintulajit aakkosjärjestyksessä. Kustakin lajista on ilmoitettu suojeluluokka sekä pesivien parien tai koiraiden puolustamien reviirien kokonaismäärä. NT = silmälläpidettävä laji Suomessa (lajinimet kursivoitu). Alueella ei havaittu koko Suomessa eikä lounaisen rannikkomaan hemiboreaalaisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaisiksi luokiteltuja lajeja, ei myöskään EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja eikä Suomen aiempia vastuulajeja.

Laji	Suojeluperuste	Reviirejä
<i>Harakka</i>	NT	1
Hemppo		1
Mustapääkerttu		1
<i>Pensaskerttu</i>	NT	1
Satakieli		1
Tikli		2
<i>Västäräkki</i>	NT	1
Yhteensä		8

Kuva 3. Vantaan Hevoshaan selvitysalueella pesimäkaudella 2025 pesineiden suojeluluokiteltujen ja muiden erityisesti huomioon otettavien lajien reviirien sijainti. Lajien suojeluluokat näkyvät taulukosta 1. Suojeluluokitellut lajit on merkitty vaaleanpunaisilla ympyröillä, muut lajit vihreillä.

3. Johtopäätökset ja suositukset

3.1. Lepakot

Alueelta ei löydetty lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, eikä alueella käytännössä ole sellaisiksi soveltuvia rakennuksia. Pohjanlepakoiden päiväpiiloja todennäköisesti sijaitsee etelämpänä Håkansbölen kartanon alueen rakennuksissa, mistä selvitysalueen rajan tuntumassa havaitut lepakot saattavat olla peräisin.

Koska lepakoita ei havaittu lainkaan selvitysalueen sisäpuolella, ei sieltä myöskään rajattu I-, II- tai III-luokan lepakkoalueita. Selvitysalueella on paljon avointa ympäristöä ja vain vähän puustoa. Alueella ei ole myöskään tiheää ja pimeää metsää, joka olisi etenkin siipoille tärkeää. Lepakoiden vähäisen esiintymisen takia niitä ei tarvitse alueen maankäytön suunnittelussa erityisesti huomioida.

3.2. Pesimälinnusto

Selvitysalueella pesi alueen pinta-ala huomioon ottaen tavanomainen määrä ja valikoima lintulajeja (19 lajia), jotka kuuluvat avomaiden ja metsänreunojen yleisiin tai melko yleisiin lajeihin. Selvitysalueella ei ole erityisen arvokkaita eikä sellaisia elinympäristöjä, joita ei olisi yleisesti saatavilla lähiseudulla.

4. Kirjallisuus

- de Jong, J. 1994: Habitat Use, Home-Range and Activity Pattern of the Northern Bat, *Eptesicus nilssonii*, in a Hemiboreal Coniferous Forest. – *Mammalia* 58:535–548.
- Dietz, C., Nill, D. & Helversen, O. V. 2009: Handbook of the Bats of Europe and Northwest Africa. – A & C Black Publishers Ltd.
- EUROBATS 1994: Agreement on the Conservation of Populations of European Bats, EUROBATS. (voimaantulovuosi 1994, Suomi liittynyt 1999).
- Fraixedas, S., Lindén, A., Piha, M., Cabeza, M., Gregory, R. & Lehikoinen, A. 2020: A state-of-the-art review on birds as indicators of biodiversity: Advances, challenges, and future directions. – *Ecological Indicators* 118, 106728. <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2020.106728>
- Furness, R. W. & Greenwood, J. J. D. 1993: Birds as Monitors of Environmental Change. – Chapman & Hall, Lontoo. 356 s.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.
- Koskimies, P. 1987: Suomen linnuston seuranta. Linnut ympäristömuutosten ilmentäjinä. – Ympäristöministeriö, Ympäristön ja luonnonsuojeluosaston sarja A 49: 1–258.
- Koskimies, P. 1989: Birds as a tool in environmental monitoring. – *Ann. Zool. Fennici* 26: 153–166.
- Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa: ohjeet alueelliseen seurantaan. – Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja, sarja B, nro 18:1–81.
- Koskimies, P. 2009: Kuinka luotettavia lintulaskennat ovat? – Pesimälajien havaittavuudesta lintuvesillä ja -soilla. – *Ornis Karelica* 33: 36–43.
- Koskimies, P. 2011: Metsälintujen havaittavuudesta pesimälinnuston laskennoissa. – *Ornis Karelica* 35: 32–41.
- Koskimies, P. 2013: Lintujen havaittavuus ja pesimälinnuston laskentojen luotettavuus tuntureilla. – *Ornis Karelica* 37: 69–80.
- Koskimies, P. 2017: Viljelymaiden ja asutusalueiden lajien havaittavuus pesimäaikaissa laskennoissa. – *Ornis Karelica* 39: 20–27.
- Koskimies, P. 2018: Lintulajien havaittavuus pesimäaikaissa kartoituksissa – Kosteikkolajit. – Linnut-vuosikirja 2017: 170–176.
- Koskimies, P. 2019: Suomen linnut. Suuri lintukirja. – Readme.fi. 464 s.
- Koskimies, P. 2021: Lintulajien havaittavuus pesimäaikaissa laskennoissa – metsälajit. Linnut-vuosikirja 2020: 168–175.
- Koskimies, P. 2025: Suomen linnut – Suuri lintukirja (4. uudistettu painos). – Readme.fi. 744 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. p. – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin yliopisto. 144 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1991: Monitoring Bird Populations. A Manual of Methods Applied in Finland. – Zoological Museum, Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki, Helsinki. 144 s.
- Kyheröinen, E.-M., Osara, M. & Stjernberg, T. 2006: Agreement on the conservation of the populations of European bats. National implementation report of Finland. – Inf. EUROBATS. MoP5.19. Ympäristöministeriö ja Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki.

- Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019: Linnut. – Teoksessa: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 263–312.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. – BirdLife Suomen julkaisuja (No 4.). BirdLife Suomi ry. ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021
- Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. – https://lepakko.fi/lepakot/Aineistot/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2023.pdf
- Suomen ympäristökeskus 2021: Lajien alueellinen uhanalaisuus 2020. – https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/lajit/uhanalaiset_lajit/Suomen_lajien_Punainen_lista_2019/Alueellinen_uhanalaisuusarviointi_2020, viitattu 10.2.2023
- Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, J., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. – <http://atlas3.lintuatlas.fi>
- Väisänen, R. A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. – Otava, Helsinki. 564 s.
- Wermundsen, T. & Siivonen, Y. 2008: Foraging habitats of bats in southern Finland. – Acta Theriol. (Warsz.) 53:229–240.
- Ympäristöministeriö 2021: EU:n luonto- ja lintudirektiivit. – Ympäristöministeriö. <https://ym.fi/eu-n-luonto-ja-lintudirektiivit>, viitattu 10.2.2023.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

1.1. Lepakot

Lepakkoselvityksen tavoitteena oli:

- Alueen lepakkolajiston selvittäminen
- Lepakoille tärkeiden ruokailualueiden ja siirtymäreittien selvittäminen
- Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvittäminen (EU:n luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitetut säännöllisesti käytössä olevat paikat).

Selvitys toteutettiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2023) suositusten mukaisesti. Alueiden arvo lepakolle on luokiteltu seuraavia periaatteita noudattaen:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti. Maankäytössä huomioitava alueen arvo lepakolle (EUROBATS sopimus).

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakolle.

Lepakkokartoituksessa tärkeintä on löytää lepakoiden lisääntymisyhdyskunnat ja niille tärkeät ruokailualueet. Siksi käyntien ajoittamisessa painotettiin lisääntymisaikaa kesä–heinäkuussa (taulukko 1.1). Alueen arvioitiin ennakkotarkastelussa olevan melko heikkoa lepakkoaluetta ja soveltuvan lähinnä pohjanlepakon elinympäristöksi, joten kahden kartoituskäynnin katsottiin riittävän.

Kartoitusta tehtiin sateettomina, heikkotuulisina ja lämpiminä (+10°C) öinä, koska lepakoiden aktiivisuus vähenee huonoissa sääolosuhteissa. Alueen käveltiin jokaisen kartoituskäynnin aikana läpi painottaen sen puustoisimpia osia.

Aktiivikartoituksessa käytettiin ultraäänidetektoria (Anabat Scout), joka myös tallensi havainnot muistikortille paikkatiedon kera. Kortille kertyneet havainnot määritettiin tietokoneella Kaleidoscope-ohjelmalla.

Lepakkokartoituksen maastotyöt teki biologi, FM Minna Viljamaa. Työn ohjauksesta ja raportoinnista on vastannut lepakoihin erikoistunut biologi, FM Ville Vasko, jolla on kokemusta kymmenistä lepakkoselvityksistä.

Taulukko 1.1. Lepakkoselvityksen maastokäyntien ajankohdat (päivämäärä ja kellonaika) ja säätiedot (lämpötila, tuuli ja pilvisuus).

Pvm	Klo	Lämpötila	Tuuli	Pilvisuus
29.6.2025	0:00-1:00	13°C	1–3 m/s S	7/8
22.7.2025	0:15-1:15	18–19°C	0–2 m/s NE	0/8

1.2. Pesimälinnusto

Linnustoselvityksen tavoitteena oli kartoittaa selvitysalueen pesimäaikaiset reviirit sellaisilla erityisesti huomioon otettavilla lintulajeilla, jotka vaikuttavat merkittävästi pesivän linnuston paikalliseen suojeluarvoon ja monimuotoisuuteen. Selvityksen kohdelajeihin kuuluvat koko Suomessa uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokitellut lajit (Hyvärinen ym. 2019, Lehtiniemi ym. 2019), alueellisesti uhanalaisiksi luokitellut lajit (Lehtiniemi ym. 2021, Ympäristöministeriö 2025a) ja Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteessä I luetellut lajit (Ympäristöministeriö 2025b).

Selvitysalueen pesimälinnuston paikallista monimuotoisuutta ja suojeluarvoa korottavat myös muut erityisesti huomioon otettavat lintulajit. Niihin kuuluvat elinympäristönsä valinnassa vaateliaat tai muista syistä Suomessa tai ainakin Etelä-Suomessa harvinaisina ja vähälukuisina esiintyvät lajit sekä voimakkaasti taantuvat mutta vielä melko yleiset lajit (esim. Väisänen ym. 1998, Valkama ym. 2011, Koskimies 2025). Näistä lajeista jotkin on luokiteltu uhanalaisiksi edellisissä luokituksissa vuosina 2000, 2010 tai 2015 (Rassi ym. 2010, Hyvärinen ym. 2019). Lisäksi huomion arvoisia lajeja ovat etenkin Euroopan linnuston suojelussa Suomen erityiselle kansainväliselle vastuulle kuuluvat pohjoiset ja itäiset lajit, joilla maamme pesimäkanta muodostaa merkittävän osan ja jopa yli 15 % Euroopan kokonaiskannasta. Ympäristöhallinto luokitteli tällaiset lajit Suomen vastuulajeiksi 2020-luvun alkuun asti, mutta Suomen ja Euroopan uusimpien kannanarvioiden jälkeen lajiluetteloa ei ole päivitetty, eikä kansainvälisiä vastuulajeja ole tätä nykyä luokiteltu virallisesti (Koskimies 2025: s. 34).

Linnustoselvityksessä inventoitiin selvitysalueen pesimälinnustoa ja erityisesti korkeimman suojeluarvon lajiston esiintymistä. Arvokkaimpina lajeina etsittiin seuraaviin ryhmiin kuuluvia lajeja:

- Suomessa valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit uusimman eli vuoden 2019 luokittelun mukaan (Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö 2021a, Lehtiniemi ym. 2021),
- EU:n lintudirektiivin (1979) liitteessä I mainitut lajit (Ympäristöministeriö 2021b),
- Suomelle tyypilliset mutta muualla Euroopassa vähälukuiset itäiset ja pohjoiset lajit, joilla Suomen kanta muodostaa pääsääntöisesti ainakin noin 15 % Euroopan kannasta (Koskimies 2022), ja
- muut alueellisesti suojelun arvoiset, koko Etelä-Suomessa harvalukuiset tai elinympäristöjensä erityistä suojeluarvoa ilmentävät vaateliaat lajit (Väisänen ym. 1998, Valkama ym. 2011, Koskimies 2022).

Selvityksen perusmenetelmänä oli valtakunnallisen linnustonseurannan käyttöön kehitetty kartoitusmenetelmä, joka on selostettu yksityiskohtaisesti teoksissa *Linnustonseurannan havainnointiohjeet*, 2. p. (Koskimies & Väisänen 1988), *Monitoring Bird Populations: A Manual of Methods applied in Finland* (Koskimies & Väisänen 1991) ja *Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa* (Koskimies 1994). Siitä sovellettiin neljän käyntikerran versiota, jossa selvitysalue kuljettiin läpi niin tiheässä sijainnein reitein, että kaikki linnut olivat kuultavissa ja avoimemmilla paikoilla nähtävissäkin koko alueelta. Käynnit ajoitettiin suotuisissa sääoloissa aamuaikaan, jolloin linnut laulavat ja liikkuvat pesäpaikoillaan ja reviireillään aktiivisimmin ja ovat varmin huomattavissa. Käyntien ajankohdat ajoittuivat niin varhain kuin myöhäänkin pesivien

lajien laulu- ja soidinkauteen. Lintujen havaintopaikat ja käyttäytyminen (laulava, varoiteleva, ruokaileva, pesälöytö jne.) merkittiin kartalle.

Alue kuljettiin jokaisella käyntikerralla rauhallista kävelyvauhtia läpi, ja vähän väliä pysähdyttiin kuulostelemaan lintujen ääniä. Maastotyössä sekä havaintojen tulkinnassa reviireiksi otettiin lajikohtaisesti huomioon kunkin lajin havaittavuuteen ja laskentojen luotettavuuteen liittyviä näkökohtia laskijan pitkäaikaisen kokemuksen avulla (Koskimies 2009, 2011, 2013, 2017, 2018, 2021). Reviiriksi tulkittiin yhtenäkin kertana havaittu yksilö, jos kyse oli laulavasta, varoitelevasta, poikasille ruokaa keräävästä, pesää rakentaneesta tai muuten pesintään viittaavasti käyttäytyneestä linnusta.

Selvitysalueiden maastokäynnit teki FL Pertti Koskimies 15.4.–14.6.2025. Suluissa on laskenta-aikaan vallinnut säätila (pilvisyys kymmenesosina, tuuli ja lämpötila):

15.4.2025 klo 9.30–10.10 (0/8, tyyntä, +10 °C)

16.5.2025 klo 7.20–7.45 (2/8, NE 3–4 m/s, +8 °C)

5.6.2025 klo 7.40–8.15 (8/8, tyyntä, +13 °C)

14.6.2025 klo 4.40–5.10 (0/8, tyyntä, +6 °C).

Faunatica

Tuntosarvet aitoon luontoon

Kutojantie 6-8

02630 Espoo

<http://www.faunatica.fi/>